

СНН

СРПСКАЕ
НАРОДНЕ НОВИНЕ

СРПСКЕ
НАРОДНЕ НОВИНЕ

СРПСКЕ
НАРОДНЕ НОВИНЕ

Пешта, 1838–1849.

Будимпешта, 12. јануар 2006.

Нова серија, г. XVI, бр. 2.

Помашки вертепашаи

Прослављен празник
над празницима

Фото: ИВАН ЈАКШИЋ

Признање КПЗ Предрагу Мандићу

Било би лепо да је бар по неколико слушалаца српског радио програма и читалаца Српских народних новина из суседне Мађарске било прошле недеље – 26. децембра у београдској великој сали Министарства за дијаспору на уручењу „Златне значке“ Културно-просветне заједнице Србије (КПЗС), на којој се у елитном друштву прималаца нашао и др Предраг Мандић из Печуја. Златну значку, КПЗС заједно са Министарством за културу Србије (од ове године и са Министарством за дијаспору) додељује у циљу вредновања доприноса појединаца и организација развоју културних делатности као трајан облик признања за несебичан, предан и дуготрајан рад и стваралачки допринос укупним резултатима, као и афирмацији културе народа и националних мањина у средини у којој живе и делују. Како је истакао председник КПЗС, познати писац Љубивоје Ршумовић, репрезентативни петочлани жири, којим је председавао Александар Чотрић, књижевник и заменик министра за дијаспору, једногласно је од више стотина предложених изабрао 26 лауреата из Србије и 32 из дијаспоре, тј. из 15 земаља у којима живе, са свих континената. Уручујући златне значке са повељама истакнутим уметницима и културним радницима, у препуној сали пријатеља и поштовалаца, као и бројних новинара, Александар Чотрић је указао на значај културне комуникације са свим народима света, неговањем обележја свих народа и народности, признајући да је ово признање тербало већ раније да дође и да је недовољно за све оно што ови вредни и угледни људи раде за српску културу.

Биле су скоро дирљиве речи захвалности лауреата. Др Предраг Мандић је, видно узбуђен, рекао да за ово признање захвалност дугује и српској заједници у Мађарској, и својим колегама са којима сарађује, и својој породици, али и онима од којих је учио о поштовању културе уопште, љубави према свом роду, језику, српском светосављу – успомени на мајку Смиљу, течу протојереја-ставрофора Михаила Крунића и великог му пријатеља Слободана Милеуснића, директора Музеја Српске православне цркве. Награда га обавезује на чување и неговање српске културе која је и део мађарске, европске, па и светске баштине. Пошто се 2006. године навршава 300 година од смрти патријарха Арсенија Чарнојевића, верује да ће годишњица достојно бити обележена планираном изградњом Црквено-уметничке збирке у Печују.

Милена Милановић

ПИСМА

ИЗВЕСНОЈ

Како честитати без увреде

Честитке, честитке... Она Нова – ова Нова; онај Божић – овај Божић; Онај Микулаш – овај Никола и све тако некако, од оног до овог и обрнуто. А сваког од њих, ма који био, треба честитати и пожелети нешто лепо, по могућству нешто што већ нисмо.

Тако ти ја седнем, почнем да ређам жеље, и да видиш чуда, схватим да сам загазио у читаву једну науку. Како да пожелим некоме било шта ако претходно не завирум у његов живот: у то шта га је ове године сналазило на најважнијим фронтовима, шта му се од прошлогодишњих жеља остварило, а шта је остало да мало сачека. Зар да се обрвкам па да му пожелим оно што му се већ остварило?! Блам!

Замисли, рејмо да ти у честитки напишем како ти желим да се ове године удаш, а ти то обавила још лане. Или да ти, на пример, зажелим да родиш лепог, здравог сина, а ти колико јуче добила ћерку. Признај да би се 'лдно одрекла нашег пријатељства преко СНН-а!

Друга опасност је да се са жељама претера. И када имаш најбољу намеру да пријатељу пожелиш све најлепше, опет можеш да се увалиш у сос. Поготово ако почнеш да набрајаш шта му све желиш. Рећи ће човек: „За кога ли ме овај сматра кад ми ређа толико жеља?“. Испатиће како мислиш да је у овој и досадашњим годинама био нико и ништа: ако кажеш да му желиш доста новца, помислиће како си увећан да у џепу нема ни пребијене паре; ако му издекламујеш како желиш да му бизнис процвета, није искључено да ће ти у себи пребацити како га сматраш пропалитетом у послу; ако му у жељама споменеш мир и слогу у кући, погледаће те попреко и питаће се како ли си сазнао да код њих сваког дана лете шерпе и лонци; ако му уз здравље пожелиш да му сви буду још и лепи, поређаће фамилију пред огледало и закључити како су твоји критеријуми за лепоту никакви, јер су и он сви његови од увек били лепи.

И зато, ако си за ону Нову случајно била несмотрена и направила неку од оваквих неопростивих грешака, брзо спасавај ствар док се још спасити може. До наше Нове остало је таман толико да се барем овлаш распиташ наоколо о свему што ти рекох. Само, ни у томе не претеруј. Скривене жеље нису за честитке!

Твој Драган

КУЛТУРА МАТИЦЕ

Век књижевног удруживања у Србији

Српски књижевници су крајем прошле године у Задужбини Илије М. Коларца у Београду обележили век свог професионалног удруживања (1905–2005). Књижевни историчар Милован Ј. Богавац дуго је прикупљао грађу о томе, и ускоро ће Удружење књижевника Србије објавити његово дело. У том својеврсном историјском прегледу удруживања књижевника у Србији, аутор наводи да је прва сталешко-професионална асоцијација српских писаца под називом Српско књижевничко друштво основана 26. маја 1905. године.

Четири деценије Музеја савремене уметности

У присуству многобројних званица из јавног и културног живота крајем прошле године је свечаном академијом обележено четрдесет година постојања и рада Музеја савремене уметности у Београду. Свечаности је присуствовао и председник Републике Србије Борис Тадић, министар културе Драган Којадиновић, оснивач и дугогодишњи директор овог здања Миодраг Б. Протић, представници града и иностраних културних центара у Београду. Присутне је поздравила Бранислава Анђелковић, директорка Музеја савремене уметности, подсетивши на давну 1965. годину када је реализована идеја о подизању модерног здања на Ушћу, упркос многим сумњама да је наша средина дорасла таквом пројекту. Препрека је било много. И тадашњи председник Јосип Броз Тито је у једном свом говору отворено напао апстрактну уметност као производ западне декаденције! Ипак, зграда на Ушћу, пројектаната

Ивана Антића и Иванке Распоповић, завршена је 1965. године. Био је то први музеј савремене уметности у овом делу Европе. Председник Републике Србије Борис Тадић истакао је да су овакве институције у култури део идентитета сваког грађанина који је посећује.

Србија је лидер у доступности научних информација у региону

„У чему смо најбољи у Србији, региону, Европи и свету“, била је тема недавног разговора у Министарству културе Републике Србије, а о раду Народне библиотеке Србије у протеклој години говорио је Сретен Угричић, управник НБС. „Народна библиотека Србије јединствена је у свету по додели међународних стандардних бројева за књиге, часописе, музикалије и електронске публикације, а једна је од три библиотеке у свету која поседује концепт Дубоког каталога, за директно преузимање читава публикације из електронског каталога. Према извештају Унеска из маја ове године, Србија је лидер у домену доступности научних информација у нашем региону, захваљујући КОБСОН пројекту, Конзорцијуму за обједињену набавку страних научних часописа и база података, који се реализује у НБС“, рекао је Сретен Угричић, уз напомену да је према подацима Конференције националних библиотека Европе, НБС од 2001. године највише напредовала од свих националних библиотека у Европи, а постала је и пуноправна чланица пројекта Европска библиотека.

Допуњено издање „Историје уметности“

„Прича о уметности постаје авантура док Историја уметности прати трагање за облицима и техникама које ће задовољити вечни човечки порив за изражавањем самог себе“, позив је и препорука читаоцима новог и допуњеног издања монументалне „Историје уметности“ Х. В. Јансона и Ентони Ф. Јансона.

...И

ТАЧКА

Трећи мајмун

Некада у давна времена појавио се у граду Б. трећи мајмун и отерао прва два, којих се више нико и не сећа, грађани су их сахранили у своју подсвест, јер је сада овај трећи – најјачи и најспособнији од свих мајмуна – једини мајмун у граду, и становници Б. више и не могу да замисле да би мајмуни могли бити и другачији од овог, па га воле оваквог какав је, и убеђују себе и друге да је он једини, јединствени мајмун, непоновљиво чудо природе.

Други мајмун

Други мајмун је отишао из града одавно и нико више није чуо за њега, те је преовлађујуће мишљење да му је срце препукло од туге, што је довело до његовог изумирања, мада неки орнитолози сматрају да су му израсла циноуска, длакава крила, еволуирао је у птицу и одлетео на неку другу планету.

Први мајмун

За првог мајмуна се дуго мислило да је изумро попут другог, али су истраживачи далеких предела који су се недавно вратили из једне опасне мисије донели вест да је први мајмун жив и здрав, одселио се на крај света, ту себи саградио кућу, основао породицу, па изградио читав град, и сада га муче слични проблеми као просечне грађане града Б.

Милан Степанов